

VIÐMERKINGAR

SAMBAND
EIRIKUR LINDENSKOV
EIRIKUR@SOSIALURIN.FO
TLF 341800

Føroysk jólakonsert til Evropa

At føroyskur jólatónleikur nú verður at hoyra í nógvum londum í Evropa er eitt sera kærkomið høvi at geva umheimi okkara eina fatan av, hvat henda lítla tjóðin eigur av tónlistarsligum virðum.

Sambært útvarpssendingini í morgun, so hevur føroyska kringvarpið fingið tilboðið at senda eina jólakonsert, sum fer at rækka milli-ónum av lurtarum kring alt Evropa. Tað er felagsskapur av kringvørpum, sum stendur fyri hesum tiltakinum. Føroyar eru limur í hesum felagsskapi saman við Danmark. Hvørt ár standa so einstøku limalondini fyri jóla-konsertini. Hesaferð var túrurin komin til Danmark, men danir bóru seg undan og vístu til okkara kringvarp, sum sjálvandi tók av.

Ætlanin er, at eitt føroyskt kór og eitt orkestur skulu vera við í hesi jólakonsert, nevniliga fræga kórið Tarira og so Tórshavnar Big Band. Uttan iva eitt skilagott val.

Men nú tá ávísir føroyskir tónleikarar eru við at fáa fótafesti á evropeiska meginlandinum og úti í heimi annars hevði tað uttan iva verið eitt gott hugskot eisini at fingið onkrar av hesum at verið við í slíkari jólakonsert, sum nettupp vendir sær til eitt breitt altjóða publikum. Her átti Eivør at verið so uppløgd fyri bert at nevna eitt av okkara frægastu tónlistafólkum.

Ein føroysk jólakonsert við fjølbroytni og har tað eisini verður fokuserað á solistar, sangarar, sum longu eru við at gera Føroyar kendar úti í heimi, hevði verið eitt einastandandi høvi at marknaðarføra Føroyar og føroyskan tónleik. Og tá eitt so gott høvi stendur okkum í boði fyri fyrstu ferð at vera tað landið, sum stendur fyri Jóla-konsertini hjá kringvørpunum í nógvum londum í Evropa og føroyskur jólasangur fer at hoyrast í nærum hvørjum heimi í Evropa, áttu vit tá ikki at gjørt hetta so optimalt sum gjørligt!

Spurningur okkara til fyriskipararnar er tí, um tað ikki ber til at víðka um skránnu og luttakaraskaran, soleiðis at eisini nakrir av fremstu sangarunum vit eiga vera við. Annars góða eydnu við hesum frálíka og spennandi tiltaki.

Sosialurin

Boligbeskatning

JØRN ASTRUP
HANSEN
formand for
Búskaparráðið

Forskelsbehandling. Skattereglerne favoriserer ejerboligen på bekostning af leje-boligen. Hvis lejeboligen skal have en fremtid på Færøerne, kræver det andre skatteregler

Færøerne er karakteriseret vedet(næsten)ikke-eksisterende udbud af lejligheder. Færinger bor i egne boliger - boliger, der de seneste år er steget voldsomt i værdi. Uden at det har ført til noget konkurrerende udbud af lejeboliger. Siden krisen først i 90'erne er prisen på et typisk hus i Tórshavn vel steget fra 3/4 mio. kr. til 2 mio. kr. Denne stigning afspejler ikke en tilsvarende stigning i prisen på mursten, ej heller i timelønnen. Her er andre kræfter på spil.

Hvis man antager, at prisen på et hus bestemmes af den månedlige udgift ved at sidde i huset - det vil sige renter og afdrag - kan prisstigningen forklares med det faldende renteniveau og de nye låneformer, navnlig lån med beskedne, eller slet ingen, afdrag de første år.

Finansieringsforholdene slår særligt stærk igennem på huspriserne på Færøerne, hvor der ikke er nogen løbende beskatning af boligen. Tværtimod. Skattevæsenet bidrager med 40 pct. af renteudgifterne. Det er så fordelagtigt at eje egen bolig, at lejeboliger slet ikke kommer på tale.

Det forekommer at være en væsentlig problemstilling. Et vist udbud af lejeboliger måtte under alle omstændigheder forekomme ønskeligt. Lejeboliger ville indebære en større fleksibilitet på boligmarkedet. Om man politisk ønsker at fremme et udbud af lejeboliger, må man imidlertid skattemæssigt sidestille lejeboliger med egen bolig. Men man skal være opmærksom på, at gældende færøske skatteregler tilskynder til et højt boligforbrug. Det kan således vise sig nødvendigt at reducere fordelene ved sidde i egen bolig, hvis lejeboliger skal have en fremtid for sig på Færøerne.

Hvori består nu den skattemæssige favorisering af egen bolig? Lad os antage, at en bolig koster 2 mio. kr., og at renten er 5 pct. Hvis man opfører boligen til egen brug, betaler skattevæsenet

40 pct. af renteudgiften, eller 40.000 kr. om året. Lejer man i stedet for boligen, må man betale 100.000 kr. i leje om året, for at udlejer kan betale sine renteudgifter. Men lejer får ikke nogen hjælp fra skattevæsenet. (Det gør udlejer i øvrigt heller ikke). For ejer er netto ”lejen” 60.000 kr. p.a.; for lejer er både netto- og bruttolejen 100.000 kr. om året. Skattevæsenet favoriserer, eller subsidierer, husejernes boligforbrug med 40.000 kr. om året. Til lejerne er der ingen subsidier. Der er gode grunde til, at vi alle har valgt at være ejere snarere end lejere.

I Danmark førte forholdet til, at man skattemæssigt indførte begrebet ”værdi af egen bolig”. Ved køb af en bolig erhverver køber sig et formueafkast, svarende til den leje, som skulle have været betalt for en tilsvarende leje-bolig. I eksemplet ovenfor andrager værdien af egen bolig kr. 100.000 om året. Om denne værdi blev beskattet med 40 pct., ville skatten af værdien af egen bolig netop udligne rentestøtten, og ejerboligen og lejeboligen ville skattemæssigt, og økonomisk, have været ligeværdige alternativer for borgerne.

Det gør ikke nogen forskel for ræsonnementet, om boligejeren er selvfinansierende.

Lad os antage, at den boligsøgende til disposition har en egenkapital har 2 mio. kr., der antages at være placeret i obligationer til en rente af 5 pct. om året. Hvis han lejer sig en bolig, vil renteindtægten netop kunne dække lejeudgiften. Men lejer vil af sine renteindtægter skulle betale en kapitalvindingsskat på 35 pct. Når året er omme, ”mangler” han 35.000 kr.

Anderledes hvis han for de 2 mio. kr. erhverver sig en ejerbolig. Nu har han ganske vist ingen renteindtægter, men han har heller ikke nogen lejeudgift. Sammenholdt med situationen som lejer sparer han imidlertid kapitalvindingsskatten på 35.000 kr. Om værdien af egen bolig, kr. 100.000, var blevet beskattet med 35 pct., ville de to alternativer - eje eller leje - netop have haft samme værdi for den boligsøgende.

Eksemplet illustrerer i øvrigt den manglende logik i, at rentestøtten (40 pct.) afviger fra kapitalvindingsskatten (35 pct.). De to satser bør harmoniseres. Formentlig mest hensigtsmæssigt på 35 pct.

Hvør skítur av reiðarareyv?

TÓRUR
JACOBSEN

tað var nakað sum hoyrði heima í Gøtu.

Manningarnar hildu hetta var maðurin, vit skuldu bava til formann, og so bleiv.

Tað lat í mongum sjómanni, nú hava vit fingið Óla framhald til formann.

Í hesi 36 árinu hevur Óli reypað sær av at hava klárað samráðingar uttan streyku, tað sigur bara hvørjum parti Óli er í.

Egningarmaskinan á borðið, hon er dýr, siga reiðararnir, hon sparir arbeiði, so vit mugu hava erstatning, gamaní sigur Óli, maskinan fær ein part av teimum 45% frá manningini, gott. Nøkur ár seinni kemur svøvlalínan, hon er dýr siga reiðararnir, vit mugu hava nakað afturfyri, hon sparir arbeiði fiskar væl meir ok, sigur Óli,

manngarporsentparturin verður lækkaður úr 45% niður í 43%. Reiðarin aftur vundið hvør skítur av reiðarareyv? Tað er Óli framhald.

Gott val Dan R. Petersen.

Gott val fyri fiskimenn, fáði Óla aftur til Gøtu at passa festið í Gøtunesi.

Sosialurin

Sosialurin

Stovnaður: 1927

Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller

jan@sosialurin.fo

Blaðstjóri: Eiríkur Lindenskov

eirikur@sosialurin.fo

Marknaðardeild: lysing@sosialurin.fo

Jonhard Hammer jonhard@sosialurin.fo

Gudny Langgaard gudny@sosialurin.fo

Henrietta Hammer henrietta@sosialurin.fo

Birgir Waag Høgenesen birgir@sosialurin.fo

Blaðfólk:

Áki Bertholdsen aki@sosialurin.fo

Vilmund Jacobsen vilmund@sosialurin.fo

Snorri Brend snorri@sosialurin.fo

Magnus Gunnarsson maggi@sosialurin.fo

Rigmor Dam rigmor@sosialurin.fo

Rólant Waag Dam rolant@sosialurin.fo

Heini Kristiansen heinik@sosialurin.fo

Ítróttur:

Jákup Mørk jakup@sosialurin.fo

Myndamenn:

Álvur Haraldsen alvur@sosialurin.fo

Jens Kristian Vang jensk@sosialurin.fo

Sosialurin í Norðoyggjum:

Nólsoyar Pálsgøta 1, 700 Klaksvík

tel. 458686 fax 458687

e-post: klaksvik@sosialurin.fo

Sosialurin í Suðuroy:

tel. 375364 fax 375464

tel. 228814

e-post: aki@sosialurin.fo

e-post: dagfinn@sosialurin.fo

!!! Haldarar

sum ikki hava fingið blaðið, kunnu ringja til 341818 og boða frá, leygardag tó frá kl. 11.00-13.00

Uppseting/prent:

Uppseting: Sosialurin

Prent: Prentmiðstöðin

Útgevur:

Sp/f Sosialurin

Avgreiðsla:

Mán.-frí. 8-16

Tórsgøta 1, 100 Tórshavn

Tel. 341800, Fax 341801

Postadressa:

Postboks 76, 110 Tórshavn

E-mail:

post@sosialurin.fo

lysing@sosialurin.fo

lysingartorg@sosialurin.fo

varp@sosialurin.fo

Blaðið verður prentað
mánadag-fríggjadag klokkan 1400

Lýsingar

Freistir: Tekstlýsingar Størri lýsingar Lýsingartorgið Heilsanir

Mánadagsblaðið Mán.kl. 10 Frí. kl. 15 Frí. kl. 12 Frí. kl. 12

Týsdagsblaðið Týs. kl. 10 Mán.kl. 15 Mán.kl. 12 Mán.kl. 12

Mikudagsblaðið Mik. kl. 10 Týs. kl. 15 Týs. kl. 12 Týs. kl. 12

Hósdagsblaðið Hós. kl. 10 Mik. kl. 15 Mik. kl. 12 Mik. kl. 12

Fríggjadagsblaðið Frí. kl. 10 Hós. kl. 15 Hós. kl. 12 Hós. kl. 12

Størri lýsingar, sum nógv arbeiði stendst av, mugu vera inni í góðari tíð og áðrenn ásettu freistir.

Framhjápláss má umbiðjast í góðari tíð.

Stødd:

Ein heil síða í Sosialinum er 254 mm breið og 346 mm í hædd. Breiddin á einum teigi er 39 mm og rúmið millum teigarnar er 4 mm.

Innsent tilfar

Fult navn skal vera undir innsendum tilfari. Innsendar greinar, har blaðleiðslan ikki er kunnað um bústað og telefonnummar, verða ikki settar í blaðið.